

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1155445/13

בבית הדין הרבני האזורי תל אביב יפו

לפני כבוד הדיינים:

הרב צבי בן יעקב – אב"ד, הרב משה בצרי, הרב בן ציון הכהן רבין

המבקש: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד דוריס גולשה נצר)

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד אברהם אינדורסקי)

הנדון: הצמדת החוב של תשלום מחצית הדירה למדד מחירי הדירות

החלטה

בתאריך 2.4.20 ניתן ע"י ביה"ד פס"ד בעניין רכוש הצדדים, שמסקנותיו:

- א. האישה תשלם לבעל בגין חלקו בבית הצדדים ברחוב מ' סכום של 1,350,000 ש"ח.
- ב. מהסכום הנ"ל בסעיף א', יש להפחית את כתובת האישה בסכום של 440,000 ש"ח. לאמור – הסכום שתשלם האישה לבעל בגין חלקו בבית יהיה – 910,000 ש"ח.
- ג. סכום זה ישולם לבעל בתוך 60 יום מיום היות פסה"ד חלוט.
- ד. כל צד יישאר הבעלים על כספים הנמצאים בחשבונו הפרטי, קופות גמל, קרנות השתלמות, פנסיה, רכבים, זכויות (כולל מספר המונית). האמור בסעיף זה לא יאוזן בין הצדדים.
- ה. כל רכוש שקיבל מי מהצדדים בירושה, לא יאוזן.

על פס"ד זה הגיש הבעל ערעור לביה"ד הרבני הגדול, וכן הוגשה עתירה לבג"ץ כנגד החלטת ביה"ד הרבני הגדול.

בתאריך 13.7.21 החליט ביה"ד הרבני הגדול (מסקנות ההחלטה):

- א. בהתאם לסמכותנו לפי סעיף 8(2) לחוק יחסי ממון, יש לחלק את זכויות הפנסיה של האישה, בחלוקה של 90% לאישה ו-10% לאיש.
- ב. כמו כן, יש לחלק את שווי מספרי המוניות והמניות בתחנה הרשומים על שם הבעל, בחלוקה של 90% לאיש ו-10% לאישה, ולהפחית שווי זה מחלקו של האיש בזכויות הפנסיה שמקבל מהאישה, או מהתשלום של האישה בקניית חלקו בדירה, כפי שיקבע בית הדין האזורי.
- ג. חיוב הכתובה בסכום של 440,000 ש"ח, נשאר במלואו, ומבוטל הקיזוז שנקבע כפשרה בפסק הדין הקודם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ד. הדירה הרשומה על שם הצדדים נשארת בחלקים שווים, והאישה רוכשת את חלקו של הבעל בדירה בהתאם לשמאות שנקבעה, בהפחתת סכום הכתובה.

ה. בחשבונות הבנק והרכבים שרכש כל צד בכספו, נשאר כל צד בחלקו כפי הרישום וההפרדה מרצון שהנהיגו לאורך כל השנים, וזאת בהתאם לסמכותנו לפי סעיף 8(1) לחוק יחסי ממון.

בית הדין מחזיר את התיק לבית הדין האזורי לשם מינוי אקטואר ולבחירת שיעור הזכויות וביצוע החלוקה.

ע"כ החלטת ביה"ד הרבני הגדול.

בתאריך 28.10.21 קבע ביה"ד:

"פסה"ד אינו חלוט מזה שנה ומחצה, בעטיו של המשיב, שערער בביה"ד הגדול וכן בבג"ץ. בזמן מסוים האישה הסכימה להשליש או לפרוע את הסכום (יתכן ובדרך של מכירה לצד ג'), והואיל ופסה"ד לא היה חלוט עדיין, והיה בערעור בפני בג"ץ, ביה"ד דחה את הבקשה. מאידך – ביה"ד הרבני הגדול קיבל חלקית את ערעור המשיב.

לאור האמור לעיל:

א. המבקשת תשלם למשיב את הסכום שנקבע בפסה"ד מיום 2.4.20, והדירה תעבור לבעלותה.

ב. מיד ובסמוך ביה"ד יפנה לשמאית סיגלית בת שלמה לקבל שומה מעודכנת נכון ליום התשלום של המבקשת למשיב.

ג. לאחר קבלת השומה המעודכנת, יחליט ביה"ד אם על המבקשת להוסיף למשיב סכום נוסף אם לאו.

ד. יוטל עיקול על סכום של 150,000 ש"ח על הדירה או על קופת גמל וכד' של המבקשת, עד להחלטה של ביה"ד.

ביה"ד מינה אקטואר שיבחן את זכויות הפנסיה של האישה (לפי זכות של 10% לבעל), וכן את זכות המונית של האיש, והכל בהתאם לסעיף א' ו' ב' להחלטת ביה"ד הרבני הגדול, תוך דגש על האמור בסעיף ה', כי אין לחשב את חשבונות הבנק של הצדדים.

בתאריך 30.12.21 הגיש רו"ח יניב בוכניק את חו"ד לביה"ד, לאחר שביום 9.12.21 הגיש את טיוטת חו"ד, ואפשר לצדדים להגיב לחו"ד. בחו"ד ישנה התייחסות לטענות שהעלה ב"כ האיש.

בהתאם למסקנת חוות הדעת של האקטואר רו"ח בוכניק, הרי שעל הבעל היה להעביר לידי האישה סכום של 10,651 ש"ח דמי איזון. ואילו באשר לשתי קרנות הפנסיה, ניתנו פסיקתאות לחברת הראל, להעברה של 10% מקרנות הפנסיה של האישה לאיש - מקרן פנסיה מקיפה חדשה, ומקרן פנסיה כללית.

בתאריך 14.2.22 פסק ביה"ד:

א. גב' ב' תשלם למר ב' סכום של 899,349 ש"ח בגין חלקו בבית שע"ש הצדדים ברחוב מ'.

ב. הסכום הנ"ל ישולם תוך 60 יום מהיום.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ג. על מר ב' לפנות לב"כ האישה עו"ד אינדורסקי ע"מ לחתום על מסמכי העברה, ולקבל את הסכום הנ"ל.

התברר שמר ב' "גרר רגליים", ולא רק שבעטיו פסה"ד לא היה חלוט, אלא אף סירב לחתום על מסמכי העברה אצל בא כוח האישה, וכן לא בא ליטול את השיק הבנקאי (שהמתין לו למעלה מחודש במשרד בא כוח האישה), עד שביה"ד נאלץ להוציא פסיקתא בעניין, וכן להורות לו לבוא לקחת את השיק מב"כ האישה, ולחייבו לשלם לב"כ האישה דמי שמירה. בעניין זה נפנה להחלטת ביה"ד מיום 27.3.22, בה נכתב:

"לאחר העיון בבקשה ומתן זכות תגובה, ביה"ד מורה בזאת לרשם המקרקעין לרשום את חלקו של המשיב - מר ב' הנ"ל בבית ברחוב מ', הידוע כגוש [...] חלקה [...] תת חלקה [...] על שם גב' ב', המבקשת הנ"ל.

שיק בנקאי ע"ס 899,349 ש"ח, המצוי בנאמנות אצל עו"ד אינדורסקי, יימסר למר ב', בכל עת ובכל זמן, לאחר ביצוע העברה בפועל אצל רשם המקרקעין או/ו חתימת מר ב' על מסמכי העברה.

מר ב' ישלם לעו"ד אינדורסקי דמי שמירה בסך 1200 ש"ח לחודש בתוספת מע"מ, עבור כל חודש של שמירה, כולו או חלקו, החל מתאריך 5.4.22.

מכך יכולים אנו ללמוד על התנהלות מר ב', שלא כיבד את החלטת ביה"ד, סרב לחתום על מסמכי העברה, ואף סירב לבוא וליטול את השיק מב"כ האישה.

ביה"ד פנה לשמאית, סיגלית בת שלמה, שתתן חו"ד משלימה, באשר לשווי הדירה, נכון לתאריך 1.2.22. מחו"ד עולה כי החל מחודש ספטמבר 2020, מועד חוה"ד הראשונה, ועד לפברואר 2022, המועד הקובע לחו"ד השניה, עלה ערך הדירה ב - 450,000 ש"ח.

הבעל מבקש שהאישה תשלם לו מחצית מהסכום הנ"ל - 225,000 ש"ח. לטענת הבעל - כל תחינותיו לקבל את הסכום שנפסק, נענו בשלילה. האישה אכן סירבה לשלם לבעל בהתאם לפסה"ד מיום 2.4.20, מאחר ובהתאם לסעיף ג' לפסה"ד, מועד התשלום הינו 60 יום מהיות פסה"ד חלוט. לטענת האישה - הבעל בערעוריו לביה"ד הגדול ולבג"ץ, ערעורים שבסופו של דבר לא הניבו את התוצאה לה קיווה (אלא אדרבא - וד"ל), גרם לכך שפסה"ד לא היה חלוט.

הבעל טוען כי אין חולק שחלקו בדירה ויכולתו לקנות דירה חדשה במחיר נמוך יחסית, נפגעו מכך שהאישה לא פרעה את התשלום שנפסק בזמן, והואיל והתשלום נגזר מערך הדירה, יש להתאימו למועד התשלום.

המשיבה טוענת שעמדה בהחלטות ביה"ד. ביה"ד קבע שהסכום ישולם 60 יום מהיות פסה"ד חלוט. גם בהחלטת ביה"ד הגדול הנ"ל, נכתב: **הדירה הרשומה על שם הצדדים נשאת בחלקים שווים, והאישה רוכשת את חלקו של הבעל בדירה בהתאם לשמאות שנקבעה, בהפחתת סכום הכתובה.** אמנם נציין שביה"ד (דגן) הבהיר כבר אז שיש מקום לדון בעניין, וכפי שכתבנו בהחלטה מיום 28.10.21, בהתייחס לבקשת ההבהרה מביה"ד הגדול.

האישה טוענת שבדצמבר 2020 מכרה דירת ירושה וקיבלה את תמורת חלקה באותה דירה, וממנה מימנה את התשלום לבעל, והתמשכות ההליכים שנגרמו בעטיו של הבעל, שגרר הליכים, מנעו ממנה לשלם, בהיות פסה"ד לא חלוט.

לאחר שעיינו בטענות הצדדים ובתגובה, ביה"ד מחליט כדלהלן:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

החלטת ביה"ד מיום 2.4.20 קבעה שעל האישה לשלם לבעל סכום כסף, שכלל את חלקו של הבעל במחצית הדירה בניכוי הכתובה. מדובר בסכום כסף שעמד בסופו של דבר על סך של 899,349 ש"ח (לאחר התיקון בהחלטת ביה"ד הגדול, וחוו"ד רו"ח בוכניק). ככל ואנו פועלים בהתאם לפסה"ד מיום 2.4.20, אין זה מן הצדק לקבוע שהסכום המשולם יהיה צמוד לשווי חלקו של הבעל בדירה, והסכום שינוכה ממנו, דמי הכתובה, לא יישאו את ההצמדה בהתאם. שהרי סכ"ה ביה"ד קבע סכום שעל האישה לשלם לבעל, וסכום זה הוא בבחינות חוב, ולא חלקיות בקרקע/ בדירה.

עיון בנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מעלה שמדד מחיר הדירות עלה מתאריך 2.7.2020 (60 יום ממועד היות פסה"ד הראשון חלוט), ועד למועד שנקבע - פברואר 2022, בשיעור של 12.72%. עליה זו משתקפת גם בחוו"ד המשלימה של השמאית סיגלית בת שלמה, לפיה נרשמה עליה של 13.56% במשך שנתיים וחצי. אך מודגש שבנדו"ד מדובר ב 20 חודשים ולא ב 30 חודשים. משכך אם היינו מצמידים את החוב המעודכן בסך 899,349 ש"ח למדד מחירי הדירות, נקבל סכום 1,013,746 ש"ח, ובהפחתת הסכום ששולם (899,349 ש"ח), הרי שההפרש עומד על 114,597 ש"ח.

ברצוננו להסביר דבר מה באשר לחוו"ד השמאית.

חוו"ד הראשונה ניתנה בספטמבר 2019. עליית מדד מחירי הדירות מספטמבר 2019 ועד לתחילת חודש פברואר 2022 הינה 15.33%. יחד עם זאת איננו יכולים להתעלם מכך שבהתאם לפסה"ד (מתאריך 2.4.2020) נקבע שהדירה תעבור לבעלות האישה במחיר שנקבע בספטמבר 2019, על אף שהמדד עלה ב 1.8% ממועד השמאות ועד למועד פסה"ד. הטעם שפסקנו ולא הצמדנו כאמור, עקב ההאטה שהייתה במכירת דירות בפרט ובמשק בכלל נכון לאותה תקופה, עקב תחילת גל הקורונה (שהחל כשבועיים-שלושה לפני מתן פסה"ד). לכן גם המחיר שנקבע נשאר חלוט בהתאם לחוו"ד השמאית, עד למועד התשלום שנקבע, ואין להצמידו למפרע ממועד השמאות. לכן אין להצמיד בכל מקרה את מחיר הדירה מספטמבר 2019 (עליה של 15.33%), אלא מתחילת חודש יולי 2020 - מיום חלות פסה"ד וחובת התשלום, דהיינו 12.72%. ונוסיף ונציין, שעניין מחיר הדירה כלל לא עמד לערעור, ובכל מקרה הוא חלוט ונכון למועד פסה"ד, ולמועד התשלום שנקבע בפסה"ד מיום 2.4.2020.

עוד נסביר. בכל מכירת דירה ניתנת לקונה לפחות 60 יום כדי להתארגן למשכנתא וכד'. האישה לא יכלה להתארגן, אלא לאחר שידעה שפסה"ד חלוט. בנוסף, כדי לסבר על מצב מכירת הדירות בתקופת הקורונה, כשגל הקורונה פרץ, והאימה הבריאותית והכלכלית הייתה בשיא, לדוגמא בחודש יוני 2020 (שהוא חודש מאד רלוונטי בעניין רכישת הדירה בנדו"ד), מדד מחירי הדירות ירד במעט (בהצמדה מיוני 2020 ישנה עליה של 12.61%, ובהצמדה מיולי 2020, חודש מאוחר יותר, אך המועד הקובע בפסה"ד, עומדת ההצמדה על עליה של 12.72%). לכן יש להתייחס לעניין ההצמדה מספטמבר 2019 ועד למועד התשלום שנקבע בפסה"ד - בהתאם. ומכאן גם החישוב של החוב צריך להיעשות מיולי 2020 ולא מספטמבר 2019.

לו היינו מצמידים את החוב שנפסק למדד המחירים לצרכן, שעלה בתקופה האמורה בשיעור של 2.5%, החוב היה אמור לעמוד ע"ס של 921,813 ש"ח - תוספת של 22,464 ש"ח. ויאמר - אין מקום גם על פי החוק לחייב את האישה בריבית פיגורים, שהרי האישה פעלה בהתאם לפסק הדין, ולא הייתה מחויבת לשלם כל עוד פסק הדין אינו חלוט.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הסתפקנו האם להצמיד את החוב למדד מחירי הדירות או למדד המחירים לצרכן. מצד אחד - החוב הינו כספי, ולא הוגדר כ"חלקיות בדירה", כעולה מפסקי הדין, ומשכך יש מקום להצמידו רק למדד, ככל חובות של פסקי הדין, בפרט שבהתאם לפסה"ד לא הגיע זמן פרעונו, כיון שפסה"ד לא היה חלוט, בעטיו של הבעל. אולם מאידך - אי אפשר להתעלם מכך שחלקו המשמעותי של החוב נגזר מחלק הבעל בדירה.

האישה גם לא הרוויחה דבר מכך שנאלצה להמתין 20 חודשים לתשלום החוב. כספה לא היה מושקע בדירה אחרת, שממנו נאלצה לשלם, ואדרבה, לשיטתה, בחודש דצמבר 2020 מכרה נכס, ומימשה את חלקה. נכון לאותה תקופה, מ - 60 יום לפסה"ד הראשון ועד דצמבר 2020, עלה מדד מחירי הדירות ב 0.59%. כך שהאישה לא הרוויחה סכום משמעותי מכך שפסה"ד לא היה חלוט. מבחינתה - טוב היה לה לשלם את הסכום שנפסק 60 יום ממועד פסה"ד, אלא שהבעל מימש את זכותו ומיצה הליכים משפטיים, והביא לכך שפסה"ד לא יהיה חלוט.

הדעת אכן נוטה שאין לחייב את האישה בהצמדה מעבר לסכומים שמקובל בביה"ד לחייב על חוב, דהיינו הצמדה למדד (כבנדו"ד, שלא מדובר בפיגור בתשלום, וכנ"ל). אולם מאידך, שוב - איננו יכולים להתעלם גם מהעובדה שבסיס החוב נגזר מחלק הבעל בדירה, ולכן אין מבחינתו מוצא אלא לפעול בדרך של פשרה.

לאור האמור, ולאחר ששקלנו את מכלול הדברים, הגענו למסקנה להצמיד את החוב למדד מחירי הדירות מיוני 20 ועד פברואר 22, נכון לתקופה הנ"ל, ולחייב את האישה לשלם מחצית מעליית מדד מחירי הדירות. אם נצמיד את הסכום שנקבע בפסה"ד (בהתאמה לפסה"ד של ביה"ד הרבני הגדול) למדד מחירי הדירות, נקבל 1,013,746 ש"ח, בניכוי הסכום ששולם בפועל, ההפרש עומד על 114,397 ש"ח, ומחציתו – 57,198 ש"ח

לאור האמור לעיל ביה"ד מחליט כדלהלן:

- א. יש לחייב את האישה גב' ב' הנ"ל, לשלם לידי מר' ב' הנ"ל, סכום של 57,198 ש"ח, שהוא מחצית מסכום ההצמדה של החוב למדד מחירי הדירות.
- ב. הסכום הנ"ל ישולם 30 יום לאחר היות פס"ד זה חלוט.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום כ"ו במרחשון התשפ"ג (20/11/2022).

הרב בן ציון הכהן רבין

הרב משה בצרי

הרב צבי בן יעקב – אב"ד

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה